

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiiu, 29 Septembrie (11 Octombrie) 1891

Nr. 39

Moștenitoarea.

De Paul Perret. — Traducere din francezesc.

I.

Cele două femei lucrau lângă fereastră. Mama tăia mustre pentru o bandă de tapiserie. Fata broda cu mătășă colorată pe postav; — un lucru delicat, care trebuie să ese în toată frăgețimea sa din mâinile celei ce-l săvârșește: și mâinile domnișoarei Godefroy și erau curate și fine.

Pe strada, de obicei neumblată, tocmai trecea o trăsură greoaie; casa cea veche se cutremura de huruitul trăsorii.

Se auzi un sgomot îndoit: ântei ceva ca sgomotul scoaterii unui cuiu din zid, apoi sgomotul unui giam spart.

— Vai de mine! — țise domnișoara Godefroy, — a eșit cuiul care purta fotografia nașei...

— Întemplantare fără însemnătate! — răspunse mama.

— Dta ești supărată pe nașa, pentru-că se făgăduise, că în testamentul seu își va aduce aminte și de mine?...

— Și pentru-că 'și-a făcut uitată această făgăduială... Nu o să mai punem altă sticlă în locul celei sparte, cel puțin dacă cumva nu va insista tată-tău.

— Ei, mamă dragă, ce vrei? Noi nu sîntem din o familie care moștenesc.

Domnișoara Irena Godefroy se plecă și mai tare spre cusătura ei.

Ea avea o talie elegantă, și, deși fața-i purta urme de oboseală, ea totuși putea trece de foarte frumoasă; părul ei negru strălucitor, încadra bine paliditatea obrazului; ochii ei erau de culoare vînătă închisă, umbriți de gene negre; gura-i era încă foarte fragedă.

Cu toate aceste ea nu era de mai puțin de douăzeci-și-șapte de ani.

De pe la anul 1880, — pe timpul istoriei noastre se scrie anul 1885. — doamna Godefroy nu scăpa nici o ocaziune să nu arunce, așa în treacăt, tuturor persoanelor, cu care convenia, un adaos, care te făcea să zimbesci: „De douăzeci-și-patru de ani de când sînt măritată!...”

Irena era cea mai în vîrstă dintre copiii ei: totuși era totdeauna numai de douăzeci-și-trei de ani, dar' totdeauna nu avea zestre nici speranța de a fi descoperită în obscuritatea, în care trăia, de vr'un om rar în felul seu, care se prefere aceste grații modeste banilor.

Familia Godefroy ducea o viață fără speranțe pentru viitor și sormanii se resignaseră cu desevîrsire.

Fiiul lor Octaviu dobândise o funcțiune la drumurile ferate din Chartres. Din când în când venia să-și cerceteze pre ai sei. Pentru el se ținea totdeauna pregătit un pat în o mică cameră, ce-și primia lumina prin o firidă ce da înspre curte. Două odăi și o sofragerie compuneau restul locuinței.

Di. Godefroy era unul dintre oamenii, despre care se țice cu oare-care compătimire: „Încă unul din aceia, care n'au avut noroc în întreprinderi!” După mai multe încercări, fără rezultat, aflase în cele din urmă un loc la o bancă cu retribuțiune de trei mii franci. Femeile contribuiau prin lucrul lor la sporirea acestei sume, care le asigura pentru ați o șubredă existență, dar' care mâne putea să se schimbe în neagră miserie.

Făcându-se seară, mama se gândi se pregătească prânțul; servitoare nu țineau. Irena puse masa, Godefroy sosi acasă. Tocmai era să aducă prânțul pe masă.

Se trase clopoțelul.

II.

Să fie oare Octaviu, care poate a obținut vr'un concediu. Ce surprindere plăcută! Cele două femei și Godefroy alergară spre ușe; apoi cu toții se deteră îndărăt. Deschidându-se ușa Godefroy se vedu față 'n față cu o persoană necunoscută.

— Domnule, poate ai greșit...

— Nu cred, — țise străinul cu o voce foarte blăjîină... — Să vede că nu te mai ajută memoria, Godefroy... sau că anii m'au schimbat pre mine cu desevîrsire... Eu sînt Livaudière.

— Livaudière!... E cu puțință?... Să reved încă în viață pre unul din aceia, cu care am învățat să citesc!...

Acest om de omenie avea încă inima la loc el se aruncă în brațele amicului seu din copilărie:

— Doamne! Ce bucurie simt a te fi re-aflat, — țise el. — Dar' vino, întră!

Livaudière intră. El era ca și Godefroy, un om blăjin, cărunt, aproape de vr'o șesezeci de ani. El era îmbrăcat cu un surtuc de postav negru, cam tocit, și în cap cu o pălărie rotundă, care părea a fi trecut prin multe ciocniri și prin multe poveae. Dar' Godefroy nu căuta la de aceste, ci numai în fața lui:

— Adevărat, — țise el, — am îmbetrânit amândoi... Nu e mirare, sânt douăzeci-și-cinci ani la mijloc!... Tu plecaseși la Mexico... Acum de unde vii, nenișorule?

— Din Indiile franceze.

— Franceze? Lucru de nimic. Engleze, asta va să țică ceva! Cu alte cuvinte tu nu ești dintre cei bogați?

Livaudière aruncă o privire de milă asupra îmbrăcămintei sale:

— Asta se va mai vedè, — țise el... — Mă aflu în oare-care încurcatură, bunul meu prieten... Nu sciam să viu sau ba... nu prea îndrăsniam...

— Ca și mine, — țise Godefroy rîdînd... — Nu ești bogat... Să prîndesci cu noi... Scii tu, scumpul meu, nu e vorba de un prînd în toată forma: ci eacă așa o gustare frugală...

— E mult a avè ceva de mâncat — rîspunse Livaudière, ai cărui ochi suri, de obicei fără multă expresie, căpëtară o strălucire neobicinuită... — Dar' ved că tu ești însurat, Godefroy, și dacă cumva soției tale nu-î va conveni...

— Soția mea e totdeauna gata a primi cu brațele deschise pre toți prietenii mei... fiica mea Irena... e un mărgăritar... Am și un băiat, care însă nu e acasă... Scii tu, Livaudière, noi sîntem oameni buni... Nu sîntem bogați! de loc nu... dar' ținem unii la alții... patru degete dela aceeași mână... Așteaptă puțin... Să vestesc femeile despre sosirea ta.

Rēmas singur în sofragerie, Livaudière se puse pe un scaun, își scoase batista și-și șterse puțin sudorile de pe frunte. Era gestul omului care se teme de ceva, dar' care s'a recules earăși. El zimbă, părea ca de nou născut. Acest zimbet îi trecea preste buzele sale palide ca și raza aurorei. În același timp el țise printre buze:

— Da, oameni buni!

III.

Irena mai puse iute încă un tacâm, Godefroy voia să pue pe Livaudière să șeață lîngă fiică-sa. Cât pentru sine, el îl cunoscea de vreme destul de lîngă! Vechiul seu prieten avea să facă cunoscîntă mai ales cu femeile din casă, înainte de

toate cu Irena, care fără îndoială era ființa cea mai interesantă din întregă casa. Livaudière primi învitarea cu plăcere.

Căldura, — poate neașteptată, — cu care fusese primit transformase pre blăjinul nostru călător. El își exprima dorința de a lega amicitie cu frumușica fată prin o caldă strîngere de mână și îi spuse Irenei, că are mână frumoasă. Ochii sei, răci din fire, nu se mai săturau a căuta în această față încântătoare și dobîndiră din ce în ce o dulceață tot mai mare în privire.

Doamna Godefroy părea că se teme nu cumva această privire să descopere lui Livaudière ceea-ce ea, din datorie de mamă, credea că trebuie să ascundă înaintea lumii întregi, deci se grăbi a țice:

— De douăzeci-și-patru de ani, de când sînt măritată.

— Ei ce! — strigă Godefroy rîdînd, — înceată!... De douăzeci-și-patru de ani eu sînt fericirea ta și tu a mea.

— Eu n'am avut copii, — țise Livaudière pus pe gînduri; — ași fi voit să am o fată...

Apoi adause cu voce aspră:

— Dar' mai bine e că n'am cunoscut această bucurie și că n'am avut astfel de griji... căci eu sînt sărac!...

— Bine! — țise Godefroy, — vrei să-ți faci imputări pentru aceasta? Vina ta este? Ne luptăm în contra sorții, ea ne dă destule lovituri... Le cunosc eu prea bine... Și asta ține cât trăim!

— Le cunoascem cu toții prea bine, — repetă doamna Godefroy cu voce gravă.

— Povesteste-ne mai bine despre pățaniile tale, prietene; tu ai petrecut prin țeri unde omul pătesce multe de toate.

— Pățaniile mele, — rîspunse Livaudière. — Tu tocmai le-ai numit. N'am avut nici eu altele, decât cele-ce ni-le impune lupta pentru existență, înverșunata trăpădare după pânea de toate țilele...

— Cum se poate? — întrebă dna Godefroy cu naivitate, — ai trecut preste atâtea mări și n'ai suferit măcar un naufragiu și n'ai fost aruncat pre vr'o insulă pustie?

— Cum se poate! dragă Livaudière, — adause Godefroy rîdînd, — n'ai fost măcar o singură dată mâncat de sêlbateci?

— Mamă dragă! — țise Irena, — dta nu te gîndesci, că dacă dl. Livaudière ar fi suferit naufragiu, probabil că astă-seară n'am fi avut plăcerea să-l primim ca oaspe...

— Pentru-că, în cele din urmă, sînt unii, care rămân la fund, — continuă Godefroy vesel. — Veți, prietene, că fiica mea s'ar fi supêrat să nu-ți facă cunoscînta.

— Înțeleg, — țise Livaudière. — Asta nu țî-o voiu uita, scumpa mea! Vê voiu dovedî că

nu sînt om ingrât... Oh, dragii mei prieteni, bunătatea voastră îmi încălîdșește inima!... Astfel, buna mea fetișoară, ne-am iubit noi totdeauna cu tatăl tîu. Sî-și aducă numai aminte de ȓilele de vacanțe, în care n'aveam altă plăcere mai mare, decăt sî fim împreună! Prietene Godefroy, așă e că făcurăm împreună destule năsbuții dealungul rîului... Sîntem amîndoi din Orleans... Și prin în curȓile liceului, cînd unul era atacat, cum alerga celalalt ca sî-l apere!... Sciam da de minune din coate... ȓeu, îmi face mare plăcere, sî-mi revoc toate aceste: n'am avut alte ȓile bune, decăt cele din copilărie!... Și așă tot aici la Orleans m'am întors, ca sî-mi odihnesc capul la ȓile bîtrîne.

— Ce fel? Ce spui? — strigă Godefroy.
— Vrei sî te aședi la Orleans? Doar' nu vei gîndi sî pleci într'acolo în astă-seară?

— Tocmai, astă-noapte...

— Dar' domnule, — ȓise Irena, — asta n'ar fi lucru cuminte: este foarte frig.

— Tu nici nu ești bine îmbrăcat, — strigă Godefroy. — Am înȓeles ce vrea sî ȓică fiica mea... Vei rîmânî la noi, dragul meu prieten, și te vei culca în patul băiatului nostru Octaviu.

— Și sî nu cugeti, că ne incomodezi cumva! — adause doamna Godefroy.

— Nu, nici decum, — rîspunse și Irena; — mî duc sî-ȓi fac patul îndată.

Lui Livaudière îi veniră lacrîmile 'n ochi, totuși însî zimbă.

— Dragii mei prieteni, după-ce m'ați ospîtat îmi mai dați și patul vostru, și toate aceste așă cu inimă bună...

Doamna Godefroy eși și ea pentru a da fiicei sale mîna de ajutor, ca sî facă un pat bun cîlîtorului ostînit; Godefroy eși în urma ei: avea sî-i spue ceva la ureche.

Cînd se reîntoarse în odae, Livaudière se puse drept în fața lui și-ȓi aȓinti privirile la el.

Acest om de omenie, gîrbovit și subȓirel, era transformat; el nu se mai ținea cu capul plecat și cu spatele încovoiate.

Godefroy se cam turbură cînd se simți împresurat de aceste priviri cîlduroase.

— Ce te apucă? — îi ȓise el. — Îmi pari cam curios, prietene. Vîd că 'ȓi-am făcut o plăcere dispensîndu-te de a face o cîlîtorie de noapte, sgriburînd de frig, în un vagon de cele incomode de clasa a treia, căci ca și noi, nu cred că tu vei fi umblînd pe clasa primă. Dacă aceasta ție îȓi face plăcere, sî creȓi că mie nu mai puțină...

Livaudière îl înrerupse prin un gest.

— Ascultă, Godefroy, — ȓise el, — eu te-am minȓit; am voit numai sî te pun pe probă, dragul meu... Eată am fost mai înainte la vr'o trei alȓii dintre prietenii mei din copilărie... Este între ei unul, pre care abunăseamă nu-l voiu mai in-

comoda altădată... Aveam la mine ȓece louis-dori, aceasta era toată a mea avere, 'i-am dat lui jumîtate împrumut... Ei bine! 'i-am ȓis și lui ceea-ce ȓisei și celorlalȓi: „Prietene, eată eu mî reîntorc din o lungă cîlîtorie, și tu scii prea bine... peatra care se rostogolesce... cu un cuvînt, sînt foarte lipsit...” Și acela, dragă Godefroy, m'a dat afară și mai cu grabă decăt ceialalȓi, pentru-că nu voia sî-mi înapoieze împrumutul... Tu însî, tu m'ai pus la masă... Prietene, iartă, că m'am deghisat în om sîrac pentru a bate la ușa ta... eu sînt bogat... Voiu ca tu la bîtrînețe sî ai ȓile senine, dragul meu prieten... Caută un bărbat pentru fiica ta, și dacă el îȓi cere zestre, spune-i că zestre este... Godefroy, eată mîna mea, îȓi jur, tot ce am eu va fi pentru copîii tîi... Eu am avere de un milion și jumîtate, fă socoteala cît sî vine pe fiecare... Mîne dimineată, după-ce voiu fi ajuns la Orleans, voiu pune toate aceste în rînd prin notarul public... Și acum, scumpul meu, arată-mi unde sî mî culc.

IV.

Godefroy nu sciî ce rîspuns mai potrivit sî dee, decăt sî îmbrățișeze pre Livaudière.

Acum era singur în sofragerie, alb ca pîretele. Douî lacrîmi mari îi curgeau pe obraji în jos; nici-odată n'ar fi cugetat, că lacrîmile pot fi atît de dulci. Se încerca sî-ȓi pue puțin ideile în rînd.

Ce e de făcut? Sî spue nevastei sale?... Fără îndoială, trebuia sî o facă... Dar' cu precauȓiune... Ea era de o natură, care se exalta ușor... și apoi s'au vîȓut oameni cîȓînd la moment ca morȓi sub impresia vr'unei mari emoȓiuni... Prea mare bucurie încă face rîu...

Irena era de o constituȓie mult mai puternică, decăt mamă-sa... El își îndreptă pașii spre odaia tinerei fete... bătî ușor la ușe. Ea deschise. Tatăl o luă în brațe și-i vorbî la ureche... Irena la rîndul ei îngîlbenî și ea.

— Tată, — ȓise ea, — soartea îȓi datoră această rîsplată.

Și cu un suris pe buze adaugă:

— Într'adevîr, dl. Livaudière a putut sî cugete, că noi nu-l vom primi cu brațele deschise, fiindcă era sîrac?

Godefroy se întoarse în camera conjugală.

La început, nici un sgomot nu se făcî; tăcerea obicinuită domnia pe perini... apoi se auȓiră cîteva suspinuri înfundate... Godefroy spusese tot, și aceasta fusese prea mult pentru inima mamei: avuse el dreptate sî cugete, că bucuria poate sî-ȓi facă rîu... Dar', în acest cas, rîul nu era pe deplin compensat prin un bine?...

Aceste 'i-le spunea el consoartei sale, și se încerca sî-i întărească inima.

Cine va ști oare ce visuri va fi avut Irena în această noapte în dosul perdelelor albe dela polog, cu ochii închiși, dar' cu gândul treaz și cu inima palpitândă? Nu odată ea își dicea cu întristare, că fericirile vieții nu sînt deloc făcute pentru ea. Ea va trece prin lume fără să fie iubită, fără să fie mamă... Dar' earăși să ții, ce știi ce aduce ciasul de mîne!... Câte-odată el îți face surprinderi!... Ce bun este dl. Livaudière, și cum se va îngriji ea s'e-l facă să uite, că n'are copii și că stătuse singur în astă lume!

V.

Des-de-dimineată fata și mama erau în picioare: cum se îmbrățișau dragile de ele!

Godefroy mai lenevia puțin în pat. Era și de Duminecă; nu era și de birou. La oarele noue apărui și el.

Cele două femei puseră degetul la gură, ca să nu facă sgomot.

— Pe legea mea, — duse el încetișor dar' rîdînd, — oaspele nostru doarme până în ziua albă!

Bătù dece; Godefroy se sculă.

— Hotărît, mă duc să trezesc pre leneșul de el; căci altcum doarme până în vecie.

El se duse drept înspre odăița aședată între sofragerie și între camera Irenei, deschise cam sgomotos ușa cu o exclamație de bucurie, dar' repede se dete îndărăt galben ca ceara...

Veniră și cele două femei; el le împinse înapoi:

— Nu v'apropiați, nu v'apropiați!

— Ce e? — duseră venind lîngă el pline de spaimă. — Ce s'a întîmplat? Nu cumva dlui Livaudière ceva rău?

Godefroy se aruncă aproape leșinat pe un scaun:

— E mort! — duse el.

Dna Godefroy cădù pe alt scaun mai moartă; Irena rămase în picioare, buzele-i tremurau, inima însă i-se ținea bărbătesce.

— Tată, — duse ea, — pentru noi este aceasta o mare nefericire, dar' și mai mare e nefericirea pentru el, care voia să ne facă atîta bine și n'a putut... Tată, nu te lăsa pradă desperării. Vom continua a munci ca și până acum.

— El m'a făcut șe cunosc ce e amicitia, el m'a făcut să zăresc fericirea, — duse Godefroy dându-și silința să se țină drept; — fie binecuvîntat! Scumpa mea fiică, dintre toate loviturile sortii, pre care le-am încercat cu prisosință, aceasta este cea mai grozavă. Dar' tu ai dreptate: nu trebuie să desperăm. Și înainte de toate sërmanul nostru amic trebuie înmormîntat. Mă duc să prevestesc autoritățile.

Își puse pălăria 'n cap și eși.

Dna Godefroy, redobîndindu-și earăși elasticitatea sa obicinuită, se aruncă de gîtul ficeii sale.

— Sërmana mea copilă, — duse ea, — sërmana mea copilă!

— Ce vrei, scumpă mamă? — rîspunse Irena, — nu v'e spus eu ieri: „Noi nu sîntem dintre cei care moștenesc!“

Apoi se duse și se puse în genunchi dinaintea patului, la picioarele mortului.

Din viața mea școlară.

De Maria Cunțanu.

„Dia examenui!“ — — — — Sînt mai bine de 20 de ani din ziua, în a cărei dimineată m'au trezit aceste cuvinte și o mână rece s'a pus pe fruntea mea înferbîntată de somn; o cunosceam prea bine, era mîna mamei. „Dia examenui!“ cred, că un doctorand salută mai cu puțină așteptare și îngrijire dimineată primului seu rigoros, decum am salutat eu acea dimineată a examenui de a doua clasă a școlii elementare, la care însuși tatăl meu era învățator-director.

Într'un moment toate bucuriile pregătirilor de ieri pentru ziua examenui se prezentară înaintea mea în colori, pre care numai mintea unui copil în etate de 8—9 ani le pot reproduce: Școala în toată splendoarea curățeniei sale, masa cea mare în fața băncilor, acoperită cu covorul cel verde, pre care mama îl păstra anume pentru asemenea ocașuni; în fața mesei scaunul presidial, care stînd anul întreg imhrăcat în o pînză sură, într'un colț al bibliotecii, ce servia tutodată și de cancelaria învățătorilor, eșise acum și el din pănginina sa retragere și se arătă în splendoarea cam posomorită a feței sale roșii, pre care puterea timpului o schimbase într'un rosa spălăcit; apoi fețele venerabililor, ale căror portrete, atîrnînd pre păretele din fund al clasei, păreau că străluciau de mulțumire din cauza podoabei coroanelor de flori, ce li se puseră pe frunte; în sfîrșit curtea școlii, care de alteori rîsunînd de sgomotul ce-l făceam în timpul de recreație, acum îmbrăcase și ea fața sîrbătorească, fiind măturată și curățită, așa că nici măcar o bucățică de hîrtie sau vr'un pășor nu puteai afla prin ea.

Iute sărui din pat și mă îmbrăcai cu o febrilă iritație, care neîncetat îmi zugrăvia înaintea ochilor figurile străinilor ce asistă la examen, întrebările domnului protopop, premiile care se distribuiau în toți anii la elevii și elevele cele bune, și mai ales mă făcea să fiu preocupată de „Niculiță umblă 'n școală, Sede 'n rînd cu alți copii“ etc. pre care aveam s'e-l „declamez“ în examen.

Cînd la 8 oare precis, clopoțelul școlii sună, eu mă aflam de mult în bancă la locul meu, și un pătrar de oară mai târziu examenul se începù.

Cam o oară după începutul examenui, un scriitor al școlii întră binișor și se apropia de tata șoptindu-i ceva la ureche. Tata comunică ceva protopopului și celorlalți preoți ce erau față, și pe urmă eșiră cu toții spre a reintra după câteva secunde în frunte cu un preot înalt și fățos, a cărui barbă albă atîrna până pe pept. Preotul străin întră maiestos, cu capul ridicat, și la intrarea lui nu numai noi școlarii, ci toată lumea presentă ne ridicarăm în picioare, salutându-l respectuos.

Preotul sosit se aședă pe scaunul cel roșu, care stătuse până atunci neocupat, și eu, care ședeam pe banca primă, avui îndestul timp a-mi delecta privirile la crucea cea strălucitoare ce atîrna pe pieptul lui. Dînsul purta o haină de mătășă vișinie cu margini roșii, ce diferia de hainele celorlalți preoți.

Nu avui timp a mă cufunda mai departe în privirea hainei, ce-mi plăcea foarte mult, căci numele meu rostit de inspectorul școlar mă făcù să tresar: am rî-

spuns la toate întrebările cât am știut mai precis, am rezolvat mai multe exemple la tablă, chiar imposibilul „Niculiță“ deveni posibil, și în fine mă aședai earăși la loc, în fața preotului frumos, cum îl numiam în gândul meu, spre a-mi delecta și mai departe privirea la figura lui imponentă, și totuși cu o expresie de adevărată bunățate de părinte.

Examenale se încheiară și inspectorul școlar începui a citi lista premiilor; toți ochii copiilor erau țintiți asupra lui. Eu în conștiința bunului rezultat dobândit, simțeam inima că-mi bate până sus în gât. Numele meu se citi ca cel d'ântei. Dar' tatăl meu șopti ceva inspectorului și acesta zimbând clăți din cap; apoi răsună din gura lui numele altei copile premiate în locul meu. Ce fusese aceasta? Începui să-mi se facă negru pe dinaintea ochilor. Abia mai putui vedea, cum numita copilă cu ochii umezi și cu fața strălucitoare de bucurie, se apropia de masă, spre a-și primi premiul, care după drept era premiul meu. Lacrămile mă podidiseră. Așadar' eu nu eram socotită între elevele bune, nu eram premiată, ce rușine!

Cum s'au încheiat examenul nu mai știu, știu numai că ajungând acasă m'am aruncat plângând în brațele mamei, eram nefericită, atât de nefericită, cum îți poți închipui nefericirea în această etate.

Înzadar îmi spunea tata că sunt cea d'ântei în clasă, că totdeauna am fost o bună elevă, însă pentru-că nu erau prea multe premii, dînsul, tatăl meu, a dat premiul cuvenit mie unei copile sêrace, ai cărei părinți nu erau în stare a-i procura cărți de școală. Eu am rămas nemângăiată.

„Cine a fost acel preot cu cruce, tată?“ întrebai eu încă în aceeași zi, precând mă preumblam cu tata în umbra sălcilor ce duceau înspre grădina metropoliei. „Și nu știi?“ dișe tata cu mirare, „a fost Andreiu Baron de Șaguna, metropolitul nostru“.

Precând eu după cele auđite mă reintorsei cu getele mele earăși în sala de examen, se ivi în depărtare figura impunătoare a metropolitului Șaguna, care venia preumblându-se cu pași măsurați cătră noi; în urma lui venia credinciosul seu servitor, ce-l însoția întotdeauna.

„Șaguna“, îmi șopti tata, ear' eu m'am lipit aproape de dînsul, stringându-i mâna. Simțiam în mintea mea copilărească mărirea acestui bărbat, despre care tata îmi vorbea foarte des, și totdeauna cu o respectuoasă admirațiune. Până să ne apropiem unii de alții, ochii mei erau țintiți neconținut asupra crucii de pe peptul metropolitului, ear' ajungând în fața lui, m'am apropiat sfoasă și i-am sărutat mâna, o mână albă și moale ca de cafea. „Ei, cum stă cu Niculiță?“ mă întrebă dînsul. La aceste cuvinte eu îmi reamintii tot amarul premiului pierdut: metropolitul mă ține de o rea școlărită, acest gând mi-a

dat curagiu, și ridicând ochii asupra lui am întreat: „Să ve' spun poesia?“

„Lasă poesia“, dișe el luptându-se cu un suris, „să-mi spui mai bine altceva: Ce băiat a fost acel Niculiță?“ „A fost un băiat nestatornic și leneș“, mă grăbii eu a răspunde. „Ce ai învățat tu din întemplarea lui?“ „Am învățat să fiu întotdeauna statornică la lucru și să mă feresc de lenevie“. După câteva alte întrebări, la care am răspuns pe scurt, îmi dișe: „Șcire-ai să-mi spui, cine a fost Avram?“ Începui numai decât să înșir, că: „Avram a fost un bărbat temetor de Dđeu ș. a.“

Dînsul mă întrepruse: „Bine, aceste le știi din carte, dar' să-mi spui, după toate cele auđite și învățate cum îți închipuiesc tu pe Avram?“

Un moment mă oprii incurcată, uitându-mă lung la dînsul, ca-și-cum ași fi voit să-mi formeze chipul lui Avram.

Deodată o idee îmi înșenina față; „A fost — a fost întocmai ca dta, numai fără cruce pe

pept“. Atât metropolitul Șaguna, cât și tatăl meu isbucniră într'un ris, și astfel ne despărțirăm, eu în nedumerire, nu cumva am diș vr'o prostie.

În dimineața următoare un servitor ne aduse o cutie închisă cu inscripția „elevei bune, spre premiare“. Cutia conținea o mică garnitură de cusut: cu ace, lână, modele, cartoane, degetar și foarfeci. Eram încântată; îmi aduc aminte, că tata a diș atunci cătră mama: „Veđi, dragă, Excelența Sa pare-că ne indică partea, pre care trebuie mai ales să o cultivăm în copila noastră“.

Atunci nu am cuprins înțelesul acestor cuvinte, ađi prea de multe-ori mi-le reamintesc și mă bucur, că am fost condusă în această direcțiune.

Steagul oștirii muntenești la asediul Vienei.

„Vitejia dreaptă se biruiescă“.

Amintire de pe timpul asediului al doilea al Vienei prin Turci.

(Cu o ilustrațiune reprezentând steagul oștirii muntenești de atunci).

Se scria anul mântuirii 1683.

An de grea cumpănă pentru întreaga creștinătate.

Pe tronul sultanilor din Stambul ședea dela anul 1649 Muhemed IV., sub care a trăit vestitul vezir Kioprili Achmed-Pașa, care a luat dela creștini insula Creta, și faimosul Kara Mustafa-Pașa, care a fost comandantul oștirii turcesci ce la anul 1683 încungiurase Viena. Împărat al Germaniei era Leopold de Habsburg, sub care au trăit vestiții generali Montecucculi, Carol de Lotaringia, Starhemberg, care a apărut cu vitejii Viena în contra lui Kara Mustafa, și Eugen de Savoia, care cu toții au contribuit a înfrânge formidabila putere a Turcilor. Leopold începù mai cu dinadinsul să se amestece și în afacerile Ungariei și să-și asigureze stăpânirea asupra acestei țeri. În pacea încheiată la anul 1642 între Turci și Imperiul germân, pe 20 de ani, se recunoscù Transilvaniei dreptul să-și aibă principele seu, ales de staturile țerei, dar' i-se impuse protectoratul atât al Sultanului, cât și al împăratului germân. Staturile aleseră principe pe Ioan Kemény, Turcii însă nu voriră a-l recunoaște, ci numiră principe pe Mihail Appafy. Împăratul spriginind pre Kemény, Turcii îi declarară războiul la a. 1663, pre care creștinii îl purtară cu succes strălucit dobândind pre conducerea lui Montecucculi una din cele d'antîi și mai strălucite învingeri la anul 1664 la St.-Gotthard, la marginea Ungariei înspre Stiria. Pacea fù încheiată pe alți 20 ani, rămânend Turcii și pe mai departe în posesiunea însemnatelor poziții Oradea-Mare și Ujvár, ear' Appafy principe al Transilvaniei.

Această pace fiind încheiată de împăratul Leopold fără consimțemntul staturilor ungare și lăsând în posesia Turcilor 2 cetăți atât de importante pentru apărarea țerei, cum erau cele numite, mai mulți fruntași ungari făcură o conjurație în contra împăratului. Ea fù însă suprimată cu asprime, dar' purtarea asupra organelor împăratului în Ungaria, ațitase în curend de nou focul răzvrătirii, care în curend cuprinse partea cea mai mare a Ungariei, avend în frunte pre curagiosul și ambițiosul conte Emeric Tököly. Acesta căuta sprigin în contra împăratului la Turci, promițend, că primind ajutorul lor, le va plăti tribut de 40,000 taleri pe an și le va da ajutor, de câte-ori va trebui, 30,000 ungureni. Turcii vedend cum Ungaria, până acum cel mai puternic adversar al stăpânirii turcesci în occident, vine și se supune lor de bunăvoie, oferiră cu plăcere spriginul lor lui Tököly, pentru-că astfel sperau să devină nu numai cu desăvîrșire stăpâni asupra Ungariei, ci, bătend pre împăratul, și asupra tuturor țărilor și popoarelor, care se țineau de Imperiul roman-germân, va să dîcă asupra aproape a Europei întregi.

Pretext pentru frângerea armistițiului încheiat la a. 1664 nu era prea greu de aflat. Sultanul, susținend că Tököly și ceilalți notabili ungari din cauza apăsărilor, ce îndura țeara lor din partea imperialilor, au fost necesitați să o pună sub scutul turcesc, invită pre împăratul să-și retragă fără aminare trupele sale din Ungaria, ceea ce împăratul neputend și nevoind să facă din cause ușor de înțeles, a provocat izbucnirea războiului. La anul 1682 plecă o armată formidabilă turcescă de preste 200,000 ostași prin Ungaria asupra Vienei, sub comanda marelui vizir Kara Mustafa. Tököly, care fù pus de Turci rege al Ungariei, se înțelege era pe partea lor, ear' principii Moldaviei și Munteniei: Duca Vodă și Șerban Vodă Cantacuzenul fură siliți a-și împreuna oastea lor cu cea turcescă, care în Iulie 1683 ajunse lîngă Viena și începù a o bate cumplit. Ambițiosul Kara Mustafa

însă, umblând cu cugetul deșert a întemeia, după luarea Vienei, din ruinele Imperiului roman-germân, un alt imperiu turcesc, al cărui stăpânitor să fie el, tîmândă cu asaltul hotărîtor asupra Vienei. Și aceasta a fost scăparea creștinilor, căci împăratul avù timp să dobîndească cursul Polonilor, care în Septemvrie 1683 venind întru ajutorul bravilor și curagioșilor apărători, care steteau sub comanda gloriosului general Starhemberg, împreună cu ei au risipit formidabila armată turcescă și a scăpat Viena. Ear' acest desastru al Turcilor a fost începutul scăderii puterii lor în Europa.

Eată cum ne vorbește despre aceste lucruri unul din ai noștri, vornicul Ioan Neculce, în „Letopiseșul Țerei Moldaviei dela Dabija V. V. până la domnia lui Ioan Mavrocordat V. V. (1662—1743)“: „Eară în anul 7191 (1683 d. Chr.) gătitu-s-au Vezirul de oaste să meargă asupra Nemților; venit-au poruncă și la Duca Vodă să meargă în oaste; făcut-au atunci Duca Vodă mare gătire de oaste; și au adus și câteva polcuri de Căzaci dela Ucraina și călărășime și Lefecii și Curteni și Hânsari. . . și au purces cu toată oastea sa de aici din Jași, în douăzeci de zile a lui April. . . . Mergend Duca Vodă cu oastea prin Țeara-Muntenească a trecut preste munte și au mers alătura cu Țeara-Ungurească pre la Sibiiu, pre la Lugoș, pre la Temișvar, pre la Sarvaș, pre la Solnoc ce este la apa ce se chiamă Tisa, și de acolo la Dunăre la cetatea Buda; și au trecut Dunărea pre pod din jos de Buda, și acolo într'un câmp au ajuns pre Șerban Vodă cu oaste; și au venit Șerban Vodă de s'au adunat cu Ducă Vodă. Eară Vezirul cu oaste și cu Hanul și cu Tătărimea, erau înainte la Ston-Beligrad; . . și cu acea gătire mergea anume să dobîndească cetatea Enicul (Neuhäusl), ce este în marginea țerii nemțesci, cu îndemnearea lui Tiukil Grof, și altor domni unguresci, ce îndemnează pre Vezirul să meargă. Deci Nemții avend veste de venirea oștilor turcesci la Enic, au grijit cetatea cu oaste și bucate; eară Vezirul sosind cu oastea la Enic au prins limbă, care au spus că cetatea Enicului este grijită foarte bine și cu tărie mare; nu o vor pute dobândi. Eară cetatea Beciul este fără de nici o grije; nici oaste, nici bucate nu au și sînt numai cei de loc din cetate; de va merge prea lesne o va dobândi. Vezirul luând această veste, nimic lîngă Enic n'a zăbovit, ce au și purces cu oaste în sus, pe lîngă Dunăre, la Beciu, și au tăbărit lîngă Beciu; și în cinci zile a lui Iulie au început a batere cetatea din tunuri. . . . „eară în Beciu era numai un general, anume Starimberg, cu douăzeci-și-cinci mii de Nemți; și au zăbovit Turcii pregiur cetatea Beciul, din cinci Iulie până în două zile a lui Septemvrie; și nepărăsit dau din tunuri, cum și cei din cetate se apărău bărbătesce: și erau în mare strîmtoare cei din cetate, cât erau în cumpănă de peire, neviindu-le ajutor nici de o parte; până-ce au venit Ioan Sobiețki, Craiul Leșesc cu oaste și au bătut pre Turci și au mântuit cetatea Beciul de năvala Turcilor. Și întorcend-se Vezirul fără de nici o isbândă, l-au sugrumat în Beligrad și i-au dus capul la Împărăție (adecă la Constantinopol); că el se apucase că va aduce cheile cetății Enicului la Împărăție, apoi și a Beciului. Eară Dumneșeu nu i-au ajutat după sumeția lui“.

În timpul celor două luni cât ținu asediul Vienei, Românii moldoveni și munteni au fost însărcinați cu facerea și paza podului de preste Dunăre dinjos de Viena și se purtară cătră Nemți ca și „cătră nisce frați creștini“. Șerban Cantacuzenu ridicase înaintea cortului seu o cruce de lemn cu o inscripție latină, în care declară, că el ține cu creștinii. La 12 Septemvrie, când Sobiețki, regele Poloniei, veni dinspre Kahlenberg cu oastea sa, la care se aflau și ducele Carol de Lotaringia, electorul de Saxonia și cel de Bavaria ș. a., și, ajutând excursia celor

din cetate, despresură Viena, castelele turcesci cu mulțime de tunuri, de provisii, de scule, de arme, de tunuri, cădură pradă în mâinile creștinilor. Între aceste trofee se afla și steagul oștirii lui Șerban Vodă, care ajunsese mai în urmă în posesiunea electorului Saxoniei și se conservă în Dresda. Acest steag reprezintă, după-cum ne arată ilustrația noastră, pe Mântuitorul, zugrăvit după maniera orientală, ședând pe tron în mâna stângă cu Cartea cărților deschisă și răzimată pe genunchie, ear' cu dreapta arătând spre un fel de perdea cu inscripția în litere cirilice: „ВѢЖІА ДІРКНІТЪ СЪ БІРВІАСКЪ“. (Vitejia direaptă se biruiască). Și astfel principele român, probabil fără să fi intenționat, a prevestit, ceea-ce s'a și întâmplat, că în adevăr „vitejia direaptă“ a creștinismului a învins asupra cutropitoarei semilune.

Biserica, școală, educațiune

— Consistorul metropolitan ort.-or. s'a întrunit în Sibiu în ședință plenary și în senate particulare la 26 Sept. (8 Oct.) a. c. — Deschiderea congresului bisericesc gr.-or. din Bucovina s'a făcut, după-cum cetim în „Gazeta Bucovinei“, în ziua de 18 (30) Septembrie în biserica catedrală din Cernăuți cu chemarea Duchului sânt, executându-se cântările liturgice de cătră corul mixt al societății „Armonia“. O deputațiune de 8 membri a invitat pe comisarul imperial contele Pace la congres. Sosind comisarul imperial a fost întâmpinat cu imnul popular, și după-ce își ocupă locul destinat, a citit în limba germană motivele, pentru cari nu a fost aprobat statutul congresului din 1888 și cari sânt atât de multe, încât aproape întreg statutul ar fi de modificat. După aceasta Eminentă Sa Metropolitul a rostit în limba română și ruteană discursul seu de deschidere, prin care a arătat importanța sinodalității în biserica noastră, importanța recunoscută de mult și de Români și Sârbii gr.-or. din cealaltă parte a monarhiei, și a expus, că congresul se va ocupa cu aceiași cumpătate ca până acum și cu rezolvirea problemelor, cari i-s'au adus acum la cunoștință. Discursul președintelui s'a terminat cu un întreit „Să trăiască!“ „Hoch!“ „Na mnohaia lita!“ pentru Împăratul. Comisarul imperial observă, că deoarece-ce în discursul presidial s'a făcut provocare la Români de peste hotare, el trebuie să declare a nu pute admite, ca în debaterile congresuale să se facă amintire de instituțiunile bisericesci din state străine. După lămuririle date de presidiu și după-ce s'a convins, că nesciind românește a interpretat rău discursul presidial, comisarul și-a retras observarea. Acest incident regretabil a dat, se înțelege prilegiu la un sgomot oare-care între deputați și publicul de pe galerie, la ceea-ce comisarul a amenințat cu dizolvarea congresului pentru cazul, că în decursul debaterilor se vor ivi întreruperi și manifestațiuni de plăcere sau displăcere! Cererea deputatului Dr. I. cav. de Zotta, ca motivele cetite nemtește să se transpună congresului și în limba română și ruteană, n'a fost admisă la debaterile de comisarul imperial. — **Societatea doamnelor române din Bucovina** a făcut prin reprezentantele sale d-na A. Isopescul și S. Zaloziecki o vizită școlii lor populare din Roșă și Cenia, distribuind între copile cărțile de rugăciune, tăblițe, caiete, creioane și alte utensilii de școală. Aceași societate în scopul de a ridica nivelul cultural a Românilor din Bucovina și a promova industria națională, a hotărât se înființeze prin toate comunele rurale române filiale cu cuotașiunea minimală de câte 20 cr. pentru membri de sex feminin și 10 cr. pentru cei de sex bărbătesc. — **DI Dimitrie Bardoși**, c. și r. sub-locotenent în reg. 37 din Oradea-Mare a făcut o fundațiune de 1000 fl. v. a., care să se administreze

de capitolul metropolitan gr.-cat. din Blaj, cu scop de a se da din venitul sumei amintite la timpul seu stipendii pentru studenți de ori-ce categorie.

Literatură și sciință.

— Au apărut: **Texte macedo-române**, basme și poesii populare dela Crușova, culese de Dr. M. G. Obdenaru, odinioară secretar la legațiunea română în Constantinople, publicate după manuscrisele originale cu un glosar complet de prof. I. Bianu, membru corespondent și bibliotecarul „Academiei Române“. Edițiunea Academiei. Bucuresci 1891. Prețul 4 lei. — **Noțiuni de psihologie**, ediția a II-a, de prof. Ioan Pop Florantini, op. premiat la expoziția din Paris din a. 1889 în grupa cărților de educațiune, a apărut la Galați în editura Librăriei G. D. Nebunelli. Prețul 4 lei. După o introducere generală asupra cestiunilor celor mai importante filosofice, vorbește despre legea consecuțiunei, despre locul ce ocupă omul în natură, despre fericire și despre unele noțiuni mai principale din psihologie și pedagogie — În Bucuresci va apăre în luna lui Octomvrie în editura tipografiei „Universul“ un diar ilustrat, în limba franceză, sub numirea „Le Matin“. Tot acolo va apăre odată pe săptămână un nou diar umoristic.

Cronica săptămânii.

— **Atentatul dela Rosenthal**. În călătoria Maiestății Sale prin Bohemia s'a încercat la localitatea Rosenthal, un atentat mișelesc asupra trenului în care Monarchul trecea pentru a se duce în orașul Reichenberg din nordul Bohemiei. Sub un pod mic preste care avea să treacă trenul, s'au așezat de un făptuitor necunoscut încă 2 bombe cu nitroglicerina, care dacă ar fi explodat ceva mai târziu, ar fi periclitat trenul și cu el vieța Maiestății Sale. Este generală părerea, că atentatul n'ar avea importanță politică și nu numai în Bohemia, ci pretutindenea în monarhie și în întreagă lumea, unde a străbătut scirea despre atentat, el a fost condamnat cu toată hotărârea. Guvernul a pus un premiu de 10,000 fl. pentru cel-ce va descoperi pre urzitorul faptului criminal. Poporațiunea Vienei a făcut Maiestății Sale la întoarcerea în capitală o primire de o deosebită căldură, dând prin aceeași expresiune sentimentelor sale de iubire și venerațiune cătră grațiosul nostru Monarch. — **Redeschiderea parlamentului ungar** s'a făcut la 3 Octomvrie prin recseptul regal. Cu această ocaziune presidentul, dieței a făcut amintire și de atentatul dela Rosenthal, accentuând, că acestuia nu i-a putut atribui importanță politică, căci în monarhia austro-ungară nu este nimenea, care să nu venereze pre cel mai nobil Rege constituțional. Dar fiindcă această faptă criminală ar fi putut aduce pericol, a propus să se trimită Maiestății Sale o adresă de felicitare. Propunerea a fost primită cu însuflețire. — În afară de parlament s'au făcut de unii deputați dări de seamă înainte alegătorilor. Între aceste, aceea, care a atras mai mult atenția asupra sa este a contelui Apponyi în Jászberény. Dînsul a declarat adecă, că va căuta puncte de întâlnire pentru o acțiune comună în contra guvernului, cu celelalte partide opoziționale și a desaprobat cu hotărâre purtarea guvernului în afacerea proiectului pentru reforma administrațiunii. Tot în direcția acestei apropieri de partide din stânga este a se înțelege și participarea lui Apponyi la adunarea generală a „Kultur-Egylet“-ului, ținută la Murș-Oșorheiu. Cu ocaziunea aceasta dînsul a accentuat, că cauza „Kultur-Egylet“-ului ar fi

causa națiunii întregi, ea cestiunea de existență a statului maghiar ar sta în legătură cu această cauză patriotică, că pentru deslegarea problemei reuniunii face trebuință de puterea statului, că întreaga țară trebuie pusă în acțiune și că pretensiunea naționalităților de a forma un grup particular, nu ar avea nici o basă. Precând dar contele Apponyi pe calea aceasta voiesce să-și atragă și să-și sporească partida sa opozițională prin recrutare de puteri noi și din Transilvania, guvernul crede că nu trebuie să rămâie mai îndărăt în manifestarea sa de patriotism, și astfel se vorbește, că ministrul de culte a emis o ordinațiune către toate comitetele administrative comitatense și către autoritățile superioare bisericesci, pentru conscrierea copiilor, obligați a frecuenta asilele de copii — În cestiunea alăturării României la tripla alianță, se susțin scirile, care, călătorii regelui Carol în Italia și întâlnirea dînsului cu regele Italiei, o aduc în legătură cu această alianță. Pe de altă parte se comentează mult concentrările armatei române, care tocmai se fac în acest timp. Cercurile competente dau acestei concentrări înțelesul, că ea nu e a se privi ca o concentrare a armatei în înțelesul propriu al cuvântului, ci numai de o concentrare pe regimente. În urma dispoziției adecă, prin care s'au reorganizat regimentele de dorobanți și s'au sporit contingentul de pace al regimentelor de cavalerie, contingentele singuraticelor regimente s'au schimbat astfel, încât a devenit necesară un fel de concentrare de controlă a regimentelor, pentru a se pute aprepia noua lor compoziție. — Purtarea necualificabilă a unor pelerini francezi la Roma, unde acestia adecă insultară monumentul din mausoleul regelui Victor Emanuel, era să deo ocaziune la o înăsprire a relațiilor între Franța și Italia și Scaunul Papal. Promptitudinea însă, cu care atât cercurile oficiale franceze și papale, cât și presa franceză a reprobato purtarea acelor pelerini, a contribuit a liniști spiritele, ce începură cu drept cuvânt a se agita în Roma. Totuși poporațiunea din Roma a folosit ocazia pentru a face o manifestațiune grandioasă în înțelesul unității Italiei și a accentuării Romei ca capitală a Italiei unite. — Schimbări de asigurări despre bunele relațiuni dintre Franța și Italia s'a făcut și la Nizza, cu ocaziunea desvélirei monumentului lui Garibaldi, la 4 Octomvrie. Ministrul francez Rouvier a accentuat meritele lui Garibaldi pentru unificarea Italiei și Roma capitală și au indigitat asupra împregiurării, că inaugurarea monumentului apropie în aceeași pornire de admirațiune și recunoscință pre fiii celor două națiuni unite prin comunitatea rasei și nemuritoare și indispensabile bunuri

Sciri personale.

— **Alegere.** Dl. Alexandru Popovici, administrator protopopesc, a fost ales de sinodul protopresbiteral al Oraviței protopresbiter al acestui tract. — **Distincțiune.** George Vasilescu, sculptor din Craiova, de present în Veneția, a fost decorat cu Crucea de cavaler al Coroanei României, ear' dela regina Elisabeta a primit un ac cu numele reginei în brilianturi și eu coroana țerii. — **Numire.** Dl. Mirea, pictor distins din București, este numit provisor director al școlăii de arte frumoase în locul răposatului Th. Aman. — † **Gregoriu Moisi**, fost vicar for. gr.-cat. al Rodnei și paroch al Năsăudului, preș. la administrațiunea fondului central școlastic etc., a răposat la 3 Octomvrie căl. n. la Năsăud, în vîrstă de 77 ani și în al 51-lea an al preoției. — † **Dimitrie Stan**, elev al Academiei de pictură din Viena, a răposat la 10 Septemvrie v. în Goruia din Bănat, locul seu natal, în vîrstă de 21 ani. — † **Generalul Boulanger**, fost ministru de răboiu al Republicei Franceze, reprezentantul per excellence al ideii de „revanche“, aspirant la conducerea țerii ca president al Republicei, apoi urmărit de lege pentru încercarea de a încurca patria în un răboiu pernicios și expatriat din această cauză de bunăvoie, s'a împuscat la 30 Septemvrie în Bruxella, pe mormântul doamnei Bonnemain, amantei sale. — † **Maria Wilt**, celebră cântăreață dela opera imperială din Viena, în un acces de alienație mentală, s'a sinucis aruncându-se din etagiul al 4-lea al unui hotel jos pe pardoseală.

— Deslegarea ghicitei din Nr. 37 este:

L u n a
U r a l
N a i e
A l e u

Deslegări nimerite am primit dela d-nișoarele: Gizela Pop, Mariți Pop, Baia-Sprie; Elena Sulași, Bistrița; Cornelia B. Hangea, C.-Mănăștur; dd. Ioachim Munteanu, Gurariului; Dimitrie Micu, Arad; Ioan Mețianu, G. Bergheta, I. Crivețu, N. Sperchezu, Emanuil Măglașu, Sibiu; Vasilie Murgău, Geoagiul-de-sus; Emilian Dancăș, Poplaca; Sofia Cothișel, Certege.

La sortire s'a tras numele dlui Ioachim Munteanu din Gurariului, căruia s'a dispus a se trimite colecția de cărți din editura Institutului Tipografic.

Șaradă.

De D. C.

De este să mă sting grăbit
Și să-mi astîmpăr crudul dor,
Prin foc să trec sunt osândit;
Ear' de mă vrei plăcut odor
N'ai să-mi anini decât un son
Ear' de te 'nduri a-mi pune două,
Mă dai pe gât și drept plocon
Bei vin sau apă până ploauă.*

Corespondența foi.

— *D. B.*, Seliște: Am primit cu mulțumită. Le vom folosi pe rînd. — *E. H.*, Loco: Mulțumită. Se va publica după-ce ne vor sosi și clichéurile comandate pentru acest scop.

Cu 1-a Octomvrie v. 1891

se începe

Abonament nou

la

„FOAIA ILUSTRATĂ“.

Abonamentele se fac cu multă înlesnire atât în monarchie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung*).

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foi.

Domnii abonați sînt rugați a ne comunica eventual prelîngă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre așorare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în care li-s'a trimis foaia până acuma.

Administrațiunea „Foaiei Ilustrate“.

Exemplare complete dela începutul anului se mai pot căpeta la administrațiune.

Editura Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiu. — Redactor responsabil: **Dr. D. P. Barcianu.**

Tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.